

SPIS TREŚCI

Tomasz Ratajczak, *O mitycznej przestrzeni w tekstach folkloru i kulturze popularnej* 9

I. Obrazy przestrzeni mitycznej w literaturze popularnej

Edyta Rudolf , <i>Myth Structure in a Work of Popular Fiction – a Reconnaissance</i>	17
Grzegorz Trębicki , <i>Mythic Elements in Secondary World Fantasy and Exomimetic Literature</i>	27
Halina Kubicka , <i>Wchodzisz i nie wiesz, czy wyjdiesz – obrazy mitycznej przestrzeni labiryntowej we współczesnej literaturze popularnej</i>	41
Magdalena Drabikowska , <i>Mityczne zapośredniczenia, czyli o znaczeniu motywów inicjacyjnych w XIX-wiecznej prozie fantastycznej</i>	55
Anna Gemra , <i>Teologia „Świata Dysku” Terry’ego Pratchetta. Wybrane problemy</i>	65
Katarzyna Kraśner , <i>Literackie manipulacje mitem Jednorożca w fantasy</i>	83
Maciej Dajnowski , <i>Ile razy można wstąpić na Ścieżkę Umarłych? Powtórzenie mitu jako alegoria we „Władcy pierścieni” J.R.R. Tolkiena</i>	93
Elżbieta Żukowska , <i>Boscy adwersarze – pojedynek kosmogoniczny u Słowian. Mit a fantasy</i>	103
Waldemar Gruszczyński , <i>Tysiąc twarzy Geralta czyli o bohaterze mitycznym w prozie Andrzeja Sapkowskiego</i>	115
Julian Czurko , <i>Re-wizja mitemów jako narzędzie kreacji alternatywnej ontologii na podstawie opowiadania „Katedra” Jacka Dukaja</i>	125
Iwona Wróbel , <i>Mito-symboliczne pre-teksty „Podróży ludzi Księgi” Olgi Tokarczuk (O inspiracji prozą Brunona Schulza słów kilka)</i>	135
Stanisław Kusiak , <i>Co-chwilowe odkrywanie mitów w prozie Bogdana Madeja</i>	145
Ksenia Olkusz , <i>Japoński fenomenalizm i mitologia w powieści „Ring” Kojiego Suzukiego</i>	157

II. Przestrzeń mityczna w tekstach folklorystycznych

Joanna Ziobrowska , <i>La petitesse de l’homme et la grandeur du Créateur dans le conte des Guidar</i>	167
---	-----

Agnieszka Gołębiowska-Suchorska , <i>Folklor tradycyjny i współczesny wobec biblijnego wzorca stworzenia człowieka</i>	179
Małgorzata Mika , <i>Magia Alkmeny w polskich obrzędach narodzin i śmierci</i>	193
Weronika Girys-Czagowiec , <i>Mit zbójnicki w kulturze ludowej Śląska Cieszyńskiego</i>	203
Anna Kapusta , „Kraków”: „miasto”: „wyspa”. „Mit” jako „fikcja” performatywna w kabrecie <i>Loch Camelot</i>	211

III. Mit w kulturze dziecięcej i młodzieżowej

Anna Podemska-Kałuża , <i>Mitologia Północy w perspektywie odbioru współczesnego licealisty</i>	227
Katarzyna Reizer , <i>Zatarcie granic rzeczywistości w książkach Lewisa Carrolla o Alicji</i>	239
Katarzyna Slany , <i>Zmitologizowane oblicze Puer Horroris w literaturze i kulturze dziecięcej</i>	247
Nota o autorach	259

CONTENTS

Tomasz Ratajczak, *Mythic Sphere in Folk Texts and Popular Culture*. 9

I. Pictures of mythic sphere in popular literature and culture

Edyta Rudolf , <i>Struktura mitu w tekście należącym do literatury popularnej – kilka uwag</i>	17
Grzegorz Trębicki , <i>Motywy mityczne w fantasy i literaturze egzomimetycznej</i>	27
Halina Kubicka , “You Enter and You Do Not Know Whether You Will Come Out”: <i>Mythical Labyrinthine Space in Contemporary Popular Literature</i>	41
Magdalena Drabikowska , <i>Mythical Intermediations – the Meaning of Initiative Motifs in XIX Century Literature</i>	55
Anna Gemra , <i>The Theology of “Discworld” Series by Terry Pratchett. Selected Issues</i> . . .	65
Katarzyna Kraśner , <i>Literary Variations of the Unicorn Myth in Fantasy</i>	83
Maciej Dajnowski , <i>How Many Times Can One Enter the Paths of the Dead? The Repetition of Myth as an Allegory in “Lord of the Rings” by J. R. R. Tolkien</i>	93
Elżbieta Żukowska , <i>Contrary Deities. Cosmogonic Duel in Slavic Mythology. Myth and Fantasy</i>	103
Waldemar Gruszczyński , <i>Geralt’s Thousand Faces or Mythic Qualities in Andrzej Sapkowski’s Works</i>	115
Julian Czurko , <i>Re-Vision of Mythemes as a Creation Tool of Alternative Ontology in the Story “The Cathedral” written by Jacek Dukaj</i>	125
Iwona Wróbel , <i>Mythic and Symbolic Pre-Texts of the “Travel of the Book’s People” by Olga Tokarczuk (Notes on Inspiration for Bruno Schulz’s Prose)</i>	135
Stanisław Kusiak , <i>Frequent Finding Myths in Bogdan Madej’s Prose</i>	145
Ksenia Olkusz , <i>Japanese Phenomenalism and Mythology in “Ring” by Koji Suzuki</i> . . .	157

II. Mythic sphere in folk texts

Joanna Ziobrowska , <i>The Smallness of Man and the Greatness of Creator in Gidars’ Fables</i>	167
Agnieszka Gołębiowska-Suchorska , <i>Traditional and Modern Folklore in Relation to the Biblical Pattern Concerning the Creation of the Man</i>	179

Malgorzata Mika , <i>The Magic of Alcmene in Polish Rites Connected with Birth and Death</i>	193
Weronika Girys-Czagowiec , <i>Myth of the Highland Robber in the Folk Culture of Cieszyn Silesia</i>	203
Anna Kapusta , "Cracow": "City": "Island". <i>Myth as Performing "Fiction" in a Loch Camelot Cabaret</i>	211

III. Myth in children's and teenage culture

Anna Podemska-Kałuża , <i>Mythology of the North in the Perspective of Reception of the Modern Secondary-School Pupil</i>	227
Katarzyna Reizer , <i>The Blurring of the Boundaries of Reality in Books about Alice by Lewis Carroll</i>	239
Katarzyna Slany , <i>Mythologized Image of Puer Horroris in Children's Culture and Literature</i>	247
A Note on the Authors	259

Tomasz Ratajczak

Uniwersytet Zielonogórski

O MITYCZNEJ PRZESTRZENI W TEKSTACH FOLKLORU I KULTURZE POPULARNEJ

W pierwszym tomie *Mitycznych scenariuszy. Od mitu do fikcji – od fikcji do mitu*¹ – bo taki podtytuł nadano kolejnej odsłonie *Fantastyczności i cudowności*, będącej pokłosiem trzeciej już konferencji naukowej z tego samego cyklu – staraliśmy się ukazać różnorodność sposobów patrzenia na przekaz mityczny. Służył temu rozdział z tekstami odwołującymi się do wieloaspektowości renarracji mitu oraz zbiór artykułów omawiających mityczną przestrzeń w literaturze pięknej (polskiej i obcej). Wyłoniła się z nich wielość rozmaitych definicji mitu i – nie powinno być to dla nas zaskoczeniem – ta lista wciąż pozostaje otwarta, o czym świadczą poszczególne wypowiedzi, jakie zamieszczamy poniżej. Z mitem jest bowiem tak, jak z definicjami teorii literatury – ich wyliczenie „dałoby się rozciągnąć w nieskończoność”².

Zaproponowany w poprzednim tomie horyzont badawczy w niniejszym zbiorze nieco przekierowujemy, mianowicie staramy się ukazać wieloaspektowość funkcjonowania mitologii w tekstach folkloru i szeroko pojętej – to znaczy niepomijającej zjawisk związanych z obszarem działalności dzieci i młodzieży – kulturze popularnej. Czyniąc tak, kolejny raz oddajemy głos przedstawicielom właściwych nauk humanistycznych, którzy przyjęli odmienne metody badawcze – od skupionych na samym micie po rozpatrujące mitologię w perspektywie między innymi obrzędowej i społecznej. Autorami zebranych tu prac są badacze z kilkunastu ośrodków polskich: Akademii Medycznej we Wrocławiu, Polskiej Akademii Nauk w Warszawie, Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytetu Gdańskiego, Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Kochanowskiego w Kielcach, Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Uniwersytetu Łódzkiego, Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Uniwersytetu Rzeszowskiego, Uniwersytetu Wrocławskiego, Uniwersytetu Zielonogórskiego oraz Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Raciborzu. W sumie zamieszczamy poniżej dwadzieścia jeden tekstów³,

¹ *Fantastyczność i cudowność. Mityczne scenariusze. Od mitu do fikcji – od fikcji do mitu*, t. 1, red. T. Ratajczak, B. Trocha, Zielona Góra 2011.

² A. Burzyńska, M.P. Markowski, *Teorie literatury XX wieku*, Kraków 2006, s. 15.

³ Nie wszystkie teksty uczestników III Międzynarodowej Konferencji Naukowej z cyklu

które tworzą trzy problemowe działy: 1. *Obrazy przestrzeni mitycznej w literaturze popularnej*; 2. *Przestrzeń mityczna w tekstach folklorystycznych*; 3. *Mit w kulturze dziecięcej i młodzieżowej*.

Obrazy przestrzeni mitycznej w literaturze popularnej otwiera artykuł Edyty Rudolf, w którym zaprezentowano zarys teorii występowania struktur mitycznych w beletryście przeznaczonej dla masowego odbiorcy ze szczególnym uwzględnieniem literatury fantasty. Teoria funkcjonalna, bo po nią sięga autorka, zakłada występowanie takich struktur jak: rewokacja, renarracja, rekompozycja, substytucja i amplifikacja, przy czym struktury te uzależnione są od zmian w samej, dominującej w danym okresie, konwencji stylistycznej, gatunku literackiego i sposobu myślenia. Odmienne są też skutki zastosowania ich w literaturze wysokoartystycznej i popularnej.

W kolejnych rozważaniach Grzegorz Trębicki poddaje analizie motywy mityczne w fantasty i – szerzej – w całej literaturze egzomimetycznej. Stawiając za swój cel uporządkowanie powyższej problematyki ze *stricte* literaturoznawczego punktu widzenia, w pierwszej kolejności uwzględnia zarówno autonomiczny charakter tekstu literackiego, jak i specyfikę praw rządzących rozwojem konwencji i gatunków literackich. Zauważa, że literatura fantasty i mit należą do dwóch odrębnych porządków kulturowych. Analiza motywów mitycznych w tego typu literaturze musi się więc opierać na zrozumieniu, że są to motywy zapożyczone z dziedziny innej niż literatura. W odmienny sposób będą też one funkcjonować na swoim gruncie, co jest przedmiotem między innymi antropologii i religioznawstwa, a w odmienny, gdy zostaną wykorzystane w fikcji literackiej.

O obrazach mitycznej przestrzeni labiryntowej we współczesnej literaturze popularnej traktuje tekst Haliny Kubickiej. Jej wypowiedź stanowi próbę odpowiedzi na dwa zasadnicze pytania – w jaki sposób labiryntowy mit istnieje we współczesnej literaturze popularnej oraz w jakich kontekstach jest przywoływany. Tytułowy obraz figury labiryntu omawia się tu w związku z różnymi motywami, między innymi zagubienia, izolacji, starcia z wrogą siłą czy też swego rodzaju samodoskonalenia i inicjacji. Autorka problematykę tę przedstawia na podstawie utworów podejmujących grę z mitycznym wzorcem (m.in. *Człowieka w labiryncie* R. Silverberga, *Labiryntu* O. Neffa, *Domu pełnego drzwi* B. Lumley'a).

O motywie inicjacyjnym oraz o starciu z wrogą siłą wspomina Magdalena Drabikowska, omawiająca problem znaczenia motywów mitycznych w wiktoriańskiej powieści o gatunku fantastyki grozy. Ważnym wyznacznikiem tego rodzaju powieści

---

„Fantastyczność i cudowność”: *Mityczne scenariusze. Od mitu do fikcji – od fikcji do mitu* (Zielona Góra, 26-28 kwietnia 2009) mogliśmy pomieścić w tym i poprzednim tomie, gdyż niektórzy referenci byli już związani z innymi wydawnictwami (Z. Grębicka, T. Ratajczak i W. Zagórska) lub zdarzyły się wśród nich wystąpienia, które oceniono negatywnie w trakcie dyskusji i na etapie recenzji zewnętrznej.

jest jej zdaniem doświadczenie przez bohatera ontologicznej grozy, obecnej także w micie, stąd mityczny i powieściowy motyw inicjacyjny przybiera formę inicjacji poprzez spotkanie ze śmiercią. Tego rodzaju doświadczenie jest realizowane na dwa sposoby – za sprawą umieszczenia bohatera w przestrzeni będącej domeną śmierci lub poprzez jego spotkanie i walkę z potworem, stanowiącym śmiertelne zagrożenie. I w jednym, i w drugim przypadku owa inicjacja stanowić może symboliczną drogę do suwerenności.

W artykule *Teologia „Świata Dysku” Terry’ego Pratchetta. Wybrane problemy* Anna Gemra zauważa, że kwestia Boga (bogów) zajmuje współczesnego człowieka równie mocno, jak zajmowała jego zabobonnych, „ciemnych” przodków. Stawia on bowiem podobne jak oni pytania o ewentualne istnienie, pochodzenie, istotę bóstwa czy rolę Absolutu w dzisiejszym świecie. Odpowiedzi na nie próbują udzielać mu nie tylko autorzy tekstów religijnych, naukowych czy filozoficznych, ale coraz częściej także pisarze uprawiający literaturę popularną. Jak dowodzi A. Gemra, do grupy tej należy zaliczyć Terry’ego Pratchetta, który w cyklu *Świat Dysku* ukazuje poszczególne odsłony i aspekty swoistej teologii, „tworzącej rodzaj myślowego i ideowego kolażu” (s. 67) – jego „poskładanie” i interpretację pozostawiając swoim czytelnikom.

Na inny problem zwraca uwagę Katarzyna Kraśner. W artykule o literackich manipulacjach mitem jednorożca autorka pokrótce omawia proces kształtowania się obrazu tego mitycznego stworzenia i pokazuje, w jaki sposób fantazy ów ugruntowany już mit modyfikuje. Z konkluzji prezentowanej wypowiedzi wyczytamy, że w przywołanym typie literatury modyfikacjom podlega nie tylko sam wygląd jednorożca, ale też konotacje, jakie on wywołuje.

Z kolei Maciej Dajnowski dokonuje próby interpretacji *Władcy pierścieni* Johna Ronalda Reuela Tolkiena, starając się kluczowe motywy powieści traktować nie jako symbole uobecniające sens, który referują, lecz jako demanowskie alegorie, czyli tekstualne figury odsyłające do innych tego samego rodzaju znaków. Czytane w taki sposób Tolkienowskie uniwersum nabiera charakteru swoiście tekstualnego, to znaczy konstytuujące je figury odsyłają do siebie nawzajem, nie będąc referentami żadnych uprzednich w stosunku do siebie znaczeń. Według M. Dajnowskiego w takiej optyce paraboliczna wykładnia świata J.R.R. Tolkiena nie jest modelem rzeczywistości, w której przedustanowione *sacrum* prześwieca przez swe symbole, ale takiej, w której gra znaków odsyła do transcendentnego sensu na zasadzie *metalepsis* – w pierwszej kolejności ustanawiając ów sens, a następnie nadając mu status uprzedniości.

Przedstawienia jednej z idei, jakie tworzą obraz mitycznych wyobrażeń dawnych Słowian i dotyczą między innymi zmagania pomiędzy gromowładnym Perunem a Velesem, panem świata podziemnego, dokonuje Elżbieta Żukowska, autorka *Boskich adwersarzy – pojedynku kosmogonicznego u Słowian*. Według niej mit o pojedynku kosmogonicznym staje się w słowiańskiej fantazy pewną formą matrycy, wprowa-

dzającą funkcję sakralną w świat wyobrażony. Możemy więc założyć, że autorzy tych opowieści świadomie korzystają ze schematów mitycznych, mitologemów i słowiańskich symboli religijnych.

O prozie Andrzeja Sapkowskiego, a dokładnie o jego bohaterze mitycznym Geraltcie, wypowiada się Waldemar Gruszczyński, natomiast autorem tekstu omawiającego właściwości prozy Jacka Dukaja jest Julian Czurko. O ile W. Gruszczyńskiego interesuje analiza kreacji wiedźmina Geralda, a zwłaszcza jej związków z mitem i eposem, o tyle J. Czurko poddaje oglądowi jedno z opowiadań J. Dukaja – *Katedrę*. Analizując odnalezione w niej mitemy w kontekście strategii re-wizyjnych, posiłkuje się teorią zabiegów rewizyjnych Harolda Blooma, którą aktualizuje na potrzeby kulturowej teorii literatury.

Podobnie jak Czurko „ponorwidowskim” oddzielaniem prefiksów posługują się Iwona Wróbel (w artykule *Mito-symboliczne pre-teksty „Podróży ludzi Księgi” O. Tokarczuk*) i Stanisław Kusiak (w tekście *Co-chwilowe odkrywanie mitów w prozie B. Madeja*). Poczyniona przez I. Wróbel próba odczytania debiutanckiej prozy Olgi Tokarczuk przez pryzmat tekstów Brunona Schulza ujawnia zainteresowanie autorki E. E. Schulzowską tradycją literacką. O zaadoptowaniu tej tradycji świadczą chociażby motywy i symbole: księgi, proroczego snu i homunkulusa, tworzące kanon intertekstualnych odniesień. Z kolei S. Kusiak próbuje rozszyfrować zależności płynnego przenikania się śladów prywatnej historii Bogdana Madeja z ich literacką mitotwórczą realizacją.

O wspomnianych wyżej intertekstualnych odniesieniach pisze także Ksenia Olkusz, której analiza powieści Kojiego Suzukiego *Ring* dowodzi, że utwór ten, wbrew pozornej prostocie fabuły (motywowi zemsty z za grobu), nie jest jednowymiarowy. Koji Suzuki przywołał w nim motywy religijne, związane z tradycją i wierzeniami Japończyków. Ową dążność ilustruje przede wszystkim figura *onryō*, mściwego ducha, będąca *leitmotivem* utworu. Pojawia się tu odwołanie do buddyzmu ezoterycznego, reprezentowanego przez En-no-Ozunu, prototyp ascety-magika. Z buddyzmem powiązana jest także koncepcja *sansary*, obecna w symbolice studni i ciągłości bytowej. Ponadto istotnym składnikiem fabuły K. Suzukiego są shintoistyczne przekonania – koncepcje dobra i zła czy warunki zaistnienia klątwy. Widać wyraźnie, że religia, obyczajowość i kultura są elementami warunkującymi kształt świata *Ringu*, stanowiąc o jego jakości.

Drugi dział prezentowanej książki, zatytułowany *Przestrzeń mityczna w tekstach folklorystycznych*, otwiera Joanna Ziobrowska, omawiająca wszechświat wspólnoty Gidarów opisany w ich bajkach. Kolejną z pomieszczonych tu wypowiedzi są rozważania Agnieszki Gołębiowskiej-Suchorskiej, która omawia podobieństwa i różnice tradycyjnej i współczesnej interpretacji biblijnego przekazu o stworzeniu człowieka (na

materiale ludowych opowieści etiologicznych i dowcipów internetowych o tematyce androcentrycznej i feministycznej).

O magii Alkmeny w polskich obrzędach narodzin i śmierci pisze Małgorzata Mika, natomiast Weronika Girys-Czagowiec dokonuje oglądu mitu zbójnickiego w kulturze ludowej Śląska Cieszyńskiego. Z tych ostatnich ustaleń wynika, że zbójnicy hetmani jawią się jako bohaterowie obdarzeni niezwykle odwagą i siłą, dysponujący nadludzką mocą i kontaktujący się z siłami nadprzyrodzonymi. Na podłożu rzeczywistych biografii słynnych zbójników w wyobraźni zbiorowej ukształtował się mit o „dobrych chłopcach, co świat równają” (s. 202). Analiza utrwalonych w folklorze dziejów najsłynniejszego śląskiego zbójnika, Ondraszka, w kontekście rozważań Josepha Campbella prowadzi do wniosku, że jest on wcieleniem archetypu bohatera mitycznego obecnego w opowieściach na całym świecie i we wszystkich epokach. Kolejna konkluzja autorki brzmi następująco: w pamięci ludowej dzieje postaci historycznej kształtują się według innych zasad – jej biografia przemienia się w mit.

Podstawowym problem badawczym podejmowanym przez Annę Kapustę – jej wypowiedź jest zwieńczeniem działu drugiego niniejszej książki – stanowi proces kulturowej przemiany narracji mitycznej w fikcję performatywną, a więc społeczne mechanizmy urzeczywistniania się mitu we współczesnych biografiach artystycznych. Prezentowane studium przypadku oparte zostało na materiale empirycznym z krakowskiego kabaretu Loch Camelot. Proces analizy językowej wywiadów swobodnych i pogłębionych, uważna lektura zgromadzonego materiału audialnego, jak i bezpośrednia obserwacja autorki poprzez uczestnictwo w przedstawieniach kabaretowych umożliwiły jej udzielenie odpowiedzi na kilka pytań: dlaczego w formie gatunkowej kabaretu odnaleźć można społecznie skuteczne narracje mityczne? Na czym owa skuteczność polega? Co to znaczy wierzyć tekstem kultury?

Kolejne wypowiedzi, składając się na wydzielony tu dział trzeci *Mit w kulturze dziecięcej i młodzieżowej*, obrazują problemy dotyczące bądź to mitu w polonistyce szkolnej, bądź też mitologizacji w literaturze adresowanej do młodego czytelnika.

I tak tekst Anny Podemskiej-Kałuży jest próbą ustalenia stosunku uczniów i nauczycieli do zagadnień mitów skandynawskich jako alternatywnej propozycji obcowania z mitologią grecką i rzymską. Intencją autorki jest zwrócenie uwagi na zjawiska, które w istotny sposób dookreślają strategie odbiorcze współczesnego licealisty. Zamieszczone w artykule wyniki badań ankietowych wskazują bariery i trudności, z jakimi może zetknąć się maturzysta, który wybrał temat ustnej prezentacji maturalnej dotyczący mitologii ludów Północy.

Celem artykułu Katarzyny Reizer jest analiza dzieł Lewisa Carrolla przez pryzmat późniejszych prób reinterpretacji zaproponowanego przez niego obrazu baśniowej krainy. Symbolika jego wizji znajduje swoje odzwierciedlenie w literaturze, filmie i grach komputerowych, gdzie wizerunek uroczej dziewczynki, Alicji, poddany zostaje wielu

przeobrażeniom, które znacznie odbiegają od pierwowzoru. Prowadzi to do wniosku, że współczesne losy bohaterki dzieł L. Carrolla można określić mianem przygód „Alicji w krainie popkultury”, w której młody odbiorca narażony jest na liczne możliwości przekroczenia płynnej granicy między rzeczywistym a wymyślnym światem.

Z kolei w rozważaniach *Zmitologizowane oblicze Puer Horroris w literaturze i kulturze dziecięcej* Katarzyna Słany skupia się na prezentacji tricksteroidalnego typu bohatera dziecięcego określanego mianem *Puer Horroris* i wywodzącego się z mitologiczno-baśniowej tradycji literackiej. Wizerunek Dziecka Grozy autorka omawia chronologicznie, poczynając od baśni magicznych poprzez baśnie Hansa Christiana Andersena aż do współczesnej dziecięcej powieści grozy. W artykule wyłonione zostają także postaci: ofeliczna, cyborgiczna, odmiankowa i koszmarna, jakie najczęściej przyjmuje *Puer Horroris* na gruncie nowego gatunku.

* *

*

Kończąc niniejsze rozważania, pozostaje mi żywić nadzieję – w imieniu Bogdana Trochy, współredaktora naukowego tomu i swoim – że oddawana w ręce Czytelników kolejna odsłona *Fantastyczności i cudowności* spotka się z ich przychylną lekturą.